

deklanşör

Ocak Aralık 2022 Sayı 5

Ocak-Aralık 2022

Sayı 5

İmtiyaz Sahibi
KASFOT adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Suat Cumali GÜNGÖR

Yayın Sorumlusu
Sertaç ÜNAL

Yayın Kurulu
Suat Cumali GÜNGÖR
Sertaç ÜNAL
Nevzat NERGİZ
Ebru MÜHÜR DAROĞLU
Özgür HÜSEYİNBAŞ

Editör
Sertaç ÜNAL
Görsel Yönetim Grafik Tasarım

Ön Kapak
Özlem GÜN BİNGÖL

Arka Kapak
Seçil TOZAN

Yayın Türü
KASTAMONU Fotoğraf Sanatı Derneğinin
yılda bir yayınlanan e-dergisidir.

2021'den kalanlar...

Geçtiğimiz sene ile Pandeminin etkisinde geçen bir yılı daha tamamlamış oluyoruz. Pandeminin yoğun olduğu yılın başında pek çok faaliyetimiz istemeyerek iptal edilmiştir. Bunların arasında her sene dernek kuruluş tarihimiz olan 11 Ocak' ta üyelerimizin fotoğrafları ile gerçekleştirdiğimiz sergimiz en başta gelen faaliyetimizdi. Bunun yanı sıra her sene yaptığımız fotoğraf eğitimleri, il dışı ve il içi yapılan fotoğraf gezilerini de gerçekleştiremedik. Her ne kadar pandemi etkisi ile gerçekleştiremediğimiz etkinlikler olsa da hazırladığımız proje **“Yaşamın içinde bir genç, bir fotoğraf”** projesi kapsamında eğitim çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca katılımcı gençlerin eğitim süresince çektikleri fotoğraflardan oluşan bir sergi için çalışmalar yapılmış ve sergi düzenlenmiştir. Ayrıca bu proje kapsamında Kastamonu ili tanıtımını sağlamak amaçlı olarak **“Fotoğrafların Dilinden KASTAMONU”** kitabımızı da tamamladık. Bu kitabın hazırlanmasında tüm üyelerimizin ve ilimiz ile ilgili elinde fotoğrafı olan fotoğraf sanatına ilgi duyan fotoğrafçıların fotoğraflarından derlenmiştir.

Bu seneki sayımızda kadın fotoğrafçılara yer vermeyi planladık. Kadın fotoğrafçılara yer vermemizdeki amaç ise hayatın her alanında birlikte hayatı ve geleceği şekillendirdiğimiz kadınlarımızın fotoğraf dünyasındaki yaptıkları işleri sizlere tanıtmak ve farkındalık oluşturmaktır. Bu amaçla fotoğrafçılık için yeni bir bakış açısı ve farklılık oluşturan kadın fotoğrafçılar konu başlığında tüm dünyadaki önemli kadın fotoğrafçıların yer aldığı bir tanıtım köşemiz olacak. Ülkemizin son dönemdeki önemli kadın fotoğrafçılarından Özlem GÜN BİNGÖL bu sayımızın konuğu. İçimizden biri köşemizde ise daha önceki yönetimlerimizde yer almış ve beraber çalıştığımız Seçil TOZAN yer alacak. Ülkemizde ilk kadın fotoğrafçılarından Maryam ŞAHİN ise eski ustalar köşemizin konuğu olacak. Bu sayımızda gezi yazısını ise dernek üyemiz Sayın Bülend ÇADIRCIOĞLU' nun kaleminden gelecek. Son olarak her sene gerçekleştirdiğimiz sergimizi 2021 yılında gerçekleştiremediğimizden üyelerimizden derlenen fotoğraflardan yapılan seçki sonucu **“2 kare bir ilçe”** köşemizde Kastamonu ve ilçelerinin fotoğraflarına yer vereceğiz. 2022 yılının bol ışıkl, bol gezili ve bol fotoğraflı geçmesi dileğiyle...

Saygılarımızla...

içindekiler

2021'den kalanlar

Yazan: Sertaç ÜNAL

Seyahat etmek

Yazan: Bülend ÇADIRCIOĞLU

Dünyadan Kadın Fotoğrafçılar

Derleyen: Sertaç ÜNAL

2 kare 1 ilçe

Konuk kadın fotoğrafçımız
Özlem GÜN BİNGÖL

İçimizden biri
Seçil TOZAN

İlk kadın fotoğrafçılarımız
Fatma Naciye (SUMAN)
Maryam ŞAHİNYAN

Seyahat etmek...

Yazan: Bülend ÇADIRCIOĞLU

“Seyahatlerde mesele son durağının neresi olduğu değil, nasıl anıların ve yaşanmışlıkların olduğudur.” Penelope Riley

İnsanlar ister tek başına, ister ailesiyle, isterse de bir toplulukla seyahat edebilir. Bu seyahatler gezi amaçlı bir tatil şeklinde de olabilir, bir iş gezisi veya toplantısı şeklinde de olabilir.

Tek başıma yaptığım gezilerin kendimi daha özgür hissettireceği inancında olan biriydim ve Türkiye’nin belirli bölgelerini belirli şehirlerini görmüşüm veya gördüğümü sanıyordum.

Ancak, Kastamonu Fotoğraf Sanatı Derneği ile yollarımız kesiştikten sonra tüm düşüncelerimi bir tarafa attım, görmek ve bakmak nedir daha iyi algılayabildim ve derneğimizin düzenlemiş olduğu gezileri özellikle Covid-19 pandemisi nedeniyle ara verilen gezileri özlemle bekler oldum.

Bir toplulukla seyahate çıktığınızda ne isteyebilirsiniz, öncelikle birlikte seyahat ettiğiniz kişilerin egolarının olmamasını, uyumlu olmalarını, birlikte seyahat ettiklerine saygılı olmalarını, kendi isteklerinin değil önceden alınmış olunan seyahat karar ve kurallarına uyulmasını beklersiniz en azından benim beklentilerim bunlar ve hepsini KASFOT ile katıldığım tüm gezilerde buldum.

Gittiğimiz her yerden unutamayacağım anılarla geri döndüm, bu anılar belleğimde ve çektiğim fotoğraflarda klasörlerindeki yerlerini aldılar.

Birçok ilkleri yaşadım dernek sayesinde, ilk defa bir yataklı vagonla Kars yolculuğu yaptım, ilk defa bir uçağa bindim Doğu Anadolu turuna katıldım, ilk defa yurt dışına çıktım Balkanlar yolculuğu yaptım vb.

Güzel ilimizi ve birçok ilçesini de bir fotoğrafçı, gezgin, turizm köşe yazarı gözüyle görme imkânım oldu ki Kastamonu’yu başka hiçbir yere değişmem de mümkün değil.

Kastamonu’da ve turizmin lokomotifi Alanya’da uzun yıllar bir otelde üst düzey yöneticilik yaptığımdan olsa gerek gezi düzenlenen yerlerde ise önceliğim, kaldığımız otellerin, yemek yediğimiz restoranların, çay kahve içtiğimiz kafelerin temizliğine, servisine, müşteriye davranışlarına özellikle dikkat ederim. Kalınacak otellerden yemek yenilecek yerlere kadar dernek yönetimi tarafından o kadar titizlikle çalışılıyor, araştırılıyor ve mesai harcanıyor ki şimdiye kadar hiçbir olumsuzluğa rastlamadım. Sanki geziye katılacakları istenilen düzeni ve huzuru bozmasınlar diye mum ile arayıp buluyorlar, katılımcıların çoğu da hatta hemen hemen hepsi dernek üyelerinden oluşuyor.

Bu geziler sayesinde birçok değerli insanı tanıma fırsatım oldu, belki de bu gezilerin bu kadar güzel geçmesinin bir nedeni de saygı dolu bu birliktelik yani ne demişler, insanın arkadaş, dost olup olmadığını anlayabilmek için onlarla tatile çıkın.

Kastamonu ve ilçelerine kısmet olursa gelecek aylarda ayrı bir parantez açarız ancak tüm bu gezilerin içinde beni özellikle mutlu eden otobüs ile baştan sona keşfettiğimiz Balkanlar ve Doğu Karadeniz turu.

2014 yılının Mayıs ayında düzenlenen Doğu Karadeniz turumuzu sizlere aktarmak istiyorum, seyahatsiz geçen şu günlerimizde biraz nostalji yapmak, geziye katılanların anılarını ise yeniden canlandırmak istedim. Mutlaka değişiklikler olmuştur bir daha gitmek kısmet olursa aradan geçen bu kadar senede değişenleri karşılaştırmalı olarak yazarız.

O tarihte yazmış olduğum gezi yazımdan alıntı bölümlerle devam edelim.

Yolculuk sırasında verilen çay molalarından (olmazsa olmazım çay bu da benim egom) sonra gözümüzü ve karnımızı doyuran ilk günün kahvaltısı Akçaabat Cemil Usta'nın restoranında gerçekleşmişti, keyifli bir kahvaltı sonrası yorucu gece yolculuğundan eser kalmamıştı.

Sümela Manastırı'na doğru yola çıktık belli bir yerden sonra otobüs gidemiyormuş, yürüyerek ya da minibüslerle gitmek gerekiyor yürümek isteyenler olsa da vazgeçerek minibüslere doluştuk. Belli bir yerden sonra yine araçlardan inip yürümek gerekiyor.

Manastıra çıkılan yolda kemençe ile çalınan hareketli Karadeniz ezgileri yüreklerimizi hoplatıyor.

Üç günlük tatil ve havanın güzel olması nedeniyle müthiş bir kalabalık vardı manastırda, giriş yeri bilet alımı için çok yavaş ilerlese de Müze kartım sayesinde sıraya girmeden içeriye girdim ancak şansımızdan Manastırın çok yerinde restorasyon çalışmaları vardı ve bazı bölümleri kapatmışlardı.

Tabi ki bu muhteşem yapı içerisinde de inanılmaz tahribatlar olmuş, ne diye isimlerini kazımak zorundalar buralara, bunu yapanların hiç mi vicdanı yok Erol kim, Yakup kim, Nurten, Sibel kimler o isimleri o duvarlara kazıyanlar.

İl ilçe isimlerini neden yazıyorsunuz bu tarihi yapının duvarlarına, kimsiniz siz, yazarak oraları kazıyarak elinize ne geçiyor tatmin mi oluyorsunuz? Vicdanınız sızlamıyor mu?

Güvenlik görevlileri de var ama bu kadar yazı ile tahrip edilene kadar herhalde nöbette değillerdi...

Umarım restorasyon bittiğinde bu rezalet düzeltilir de uzaktan görüldüğünde müthiş görünen bu manastır yakından da aynı şekilde görülebilir. (Restorasyonu bitmiş ve her taraf ziyarete açılmıştır herhalde.)

Geriye dönüşümüzde minibüslere binmeyip yürüyerek otobüsümüze gitmeyi tercih ettik. Gruptan ayrılanlar olarak aşağıya doğru inişimiz kolay olacaktı güya, patika yolda üç kere aynı yere, başladığı noktaya döner mi insan, biz döndük hem de üç kere, yolu tarif ediyorlar gidiyoruz biraz sonra bir bakıyoruz bize yolu tarif edenlerin yanındayız, Karadeniz fıkrası gibi, sonunda başardık ve diğer arkadaşlarla buluşabildik...

Sırada, Soğuksu semtinde çam korusu içinde yer alan Trabzon Atatürk Köşkü var.

Yirminci yüzyılın hemen başında yaptırılmış 1923'den sonra hazineye devredilmiş. Atatürk 1934 ve 1937 yıllarındaki Trabzon ziyaretlerinde, bu köşkte konuk edilmiş. O'nun ölümünden sonra Trabzon belediyesi tarafından o dönemde kullanılan eşyalarla dekore edilerek "Atatürk Müzesi" olarak ziyarete açılmış, ancak şansımızdan burası da restore edildiğinden içerilere giremedik, bahçesinde dolaşabildik ve etrafı fotoğraflayabildik. (Hep restorasyonlara denk gelmişiz şansa bak.)

Artık yemek ve dinlenme vakti geldiğinden 2 gece konaklayacağımız Rize Öğretmen Evine doğru yola çıktık.

Yemekler yenildi sohbetler edildi ve ilerleyen saatlerde dinlenmek için odalarımıza çekildik, Şunu da belirtmeden geçemeyeceğim Rize Öğretmen Evi güzel ve temiz...

Sabah saat 07:00 de kahvaltımızı yaparak Uzungöl'e doğru yola çıktık. Benim o fotoğraflardan gördüğüm ve hayran olduğum Uzungöl gitmiş yerine çarpık yapılaşma ile gölün etrafını oteller ve restoranlar kuşatmış, daha önce buraları gören arkadaşlarımızda gözlerine inanamadılar..

Zaten tabelalar her şeyi açıklıyor. Yakın bir tarihte bu kötü yapılaşmaya dur denilmez, belli bir düzenleme ve kısıtlama getirilmez ise bir doğa katliamına sahne olacağı kesin.

Gelen ziyaretçiler bu yapılaşma bu hızla devam ederse geldikleri gibi çekip giderler bir daha gelirler mi Uzungöl'e orası meçhul..

İkinci gün başlayan yağmur hızımızı hiç kesmedi.. Bahçelerde o yağışın altında Çay yaprağı toplayan Karadeniz kadınları çalışmanın ne demek olduğunu bize gösterdiler.

Yol boyu her gezide olduğu gibi fotoğraf için yine indi bindilere başladık..

Yol güzergahımızdaki köprüleri, durup fotoğraflamamak mümkün değil..

Bu şekilde 100 civarı köprü varmış.

TV. de gösterimde olan Sevdaluk dizisindeki meşhur Şenyuva Köprüsü.

Sırada Zile Kalesi var, Rize ili Çamlıhemşin ilçesinde bulunan ve ilçe merkezine 15 km mesafedeki Fırtına deresinin batı yamaçlarında yer alan kale sarp kaya kütlesi üzerine inşa edilmiş denizden 750 metre dere yatağından ise 100 metre yüksekliğinde 14 – 15. yüzyıllarda yapıldığı tahmin edilen Kale görülmesi gereken yerlerden biri. Yağmurun ve sisin elverdiği ölçüde fotoğraflamaya çalıştık.

Yağmur hiç durmuyor her yer alabildiğine yeşil.

Gezilen yerlere çok güzel bilgilendirme tabelaları konulmuş ancak bunları da yazı yazmadan, kazımadan, tahrip etmeden duramamışlar.

Palovit şelalesi, Rize ilindeki şelaleler içinde en yüksek debiye sahip şelale imiş müthiş gürültülü akıyor.

Şimşir ormanı mükemmel ve değişik bir yer, ağaçlar taşlar başka bir yeşil ve güzel. Bitkilerin hepsi ayrı bir şekil almış yağmurun bolluğu ve bereketi sayesinde, rehberiniz yoksa ve gruptan ayrılırsanız kesin kaybolursunuz, hemen hemen gökyüzü hiç gözükmüyor..

Karadenizli bir müzik grubu olan Koliva'ya yayla da yeşillikler içinde klip çekerken rastladık. Koliva, Laz ve Hemşin köylerinin korunmak için tarlalarına inşa ettikleri küçük avcı barınaklarına verilen admış. Müzik grubu klip çekerse bizde onları çekeriz diyerek yanlarına öyle bir gidişimiz vardı ki umarım kızmamışlardır bizlere.

Biraz müzik, çay ve ihtiyaç molasından sonra geziye devam..

Sırada Kemer Köprüsü var.

Yol bozuk olduğundan yürüyerek yola devam etmek zorundayız otobüsümüz gidemiyor ulaşacağımız nokta 18. Yüzyılda Osmanlı döneminde yapılmış olan ifte Kemer köprüsü.

Yol boyu güzellikleri yine fotoėraflyoruz...

Çifte kemer köprüsüne ulaştığımızda gördüğümüz manzara karşısında yorgunluğumuz hemen kayboluyor, harika bir mimari.

Yağmur var ve hava soğuk yine de aldrmıyoruz, bir taraftan çekim yapıp diğer taraftan kendimizi değil de fotoğraf makinelerimizi korumaya çalışıyoruz... 18.Yüzyılda yapıldığı tahmin edilen ifte Kemer köprüsü ve çevresi fotoğrafçılar için sanki açık hava stüdyosu.

Artvin'in Borçka ilçesi yakınlarındaki Karagle, Borçka-Camili kara yolunun 20.kilometresindeki yol ayırımından sonra 5 kilometrelik parke ve toprak yol takip edilerek ulaşıyor.

Ebru hocamın sayesinde otobüste Camilin de bir hikâyesi oluştu, ancak bu hikâye yazarak anlatılamıyor maalesef, zira okunduğı gibi yazılmıyor, yazıldığı gibi okunmuyor gibi bir şey.

1550 rakımlı parka ulaşmak için yolun bir bölümünü yine otobüsümüzü bırakıp minibüs kiralayarak gitmek zorunda kaldık. Minibüs şoförü müthiş manzaralar eşliğinde, aşağıya bakarken bile ürktüğümüz dar ve virajlı yollardan -belli ki o yollara alışmışlar- hem çıkışta hem inişte alçaktan uçuş yaparak ve de karşıdan da başka bir uçuş yapan gelmediğinden şükürler olsun şoför bizi sağ salım yere indirdi. Bu alçaktan uçuşu grup olarak yere basmanın heyecanı ve mutluluğı içinde halay çekerek kutladık.

Karagöl ve çevresi tek kelime harika, yağmura aldırmadan ve usanmadan fotoğraf çekimi sırasında mankenlik yapan ve sabırlarını bizlerden esirgemeyen arkadaşlara çok teşekkürler...

Bu gezide birçok şeyin yanı sıra Kuymak ve Laz böreğı benim için unutulmaz bir lezzetti...

En batısından en doğusuna kadar Karadeniz yitirilmemesi ve bozulmaması gereken muhteşem bir doğal güzelliğı sahip, tahrip edilen doğa eninde sonunda intikamını alıyor.

Aklımızda yemyeşil manzaralar, ciğerlerimizde soluduğumuz o bol oksijen ile geri dönüş yolculuğumuz başladı...

Umarım ve dilerim ki Kasfot yönetimi en kısa zamanda yeni bir gezi daha düzenler, demişim o tarihlerde ve bitirmişim.

Şu virüs belasından biran önce kurtulalım dostlarla birlikte seyahat etmeyi hepimiz çok özledik.

“Hayattan kaçmak için değil, hayatı kaçırmamak için yola çık.”

Dünyadan kadın fotoğrafçılar

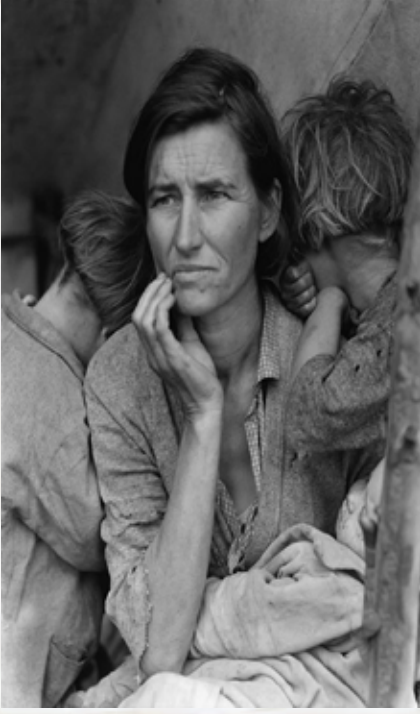
Dorothea Lange

Çok önemli bir Amerikan belgesel fotoğrafçısı ve foto muhabiri. Çekildiği andan itibaren anlattığı çarpıcı gerçeklikle hafızalarda yer edinen 'Göçmen Anne' fotoğrafının sahibi Dorothea Lange ile tanışalım. Unutulmaz Göçmen Anne fotoğrafının sahibi Dorothea Lange 26 Mayıs 1895'te Amerika'da dünyaya geldi. Yirmi yaşındayken dünyayı dolaşmaya karar verdi. Gittiği yerlerde fotoğraflarını satarak geçindi. San Francisco'ya vardığında parası tükenmişti. Oraya yerleşti ve 1916'da bir portre stüdyosu açtı. Ancak bir süre sonra, Amerika başta olmak üzere dünya üzerinde büyük bir nüfus 1929 Büyük Bunalımıyla sarsılıyordu. İnsanlar açlığın sınırında, yaşamla ölüm arasında bir cendereye girmiş ve birçok kişi intihar ediyordu. Böyle bir ortamda en fazla sefalet yaşayanlar da Amerika'da yaşayan göçmen tarım işçileriydi.

ABD Başkanı Roosevelt'in tarım işçilerinin sorunlarıyla ilgilenip parasal yardım sağlamak için kurduğu Tarım Güvenlik Örgütü (FSA) bünyesinde sosyologlar, iktisatçılar, ziraat mühendisleri araştırmalar yapmaya başlamıştı. Krizin boyutu ve sonuçları araştırılıyordu. Bu araştırmaları görsel olarak da desteklemek için Dorothea Lange, Walker Evans, Arthur Rothstein, Russel Lee, Ben Shahn, Gordon Park gibi fotoğrafçıların yer aldığı 14 kişilik bir ekip kurulmuştu ve bu ekip binlerce fotoğraf çekti.

Bu fotoğrafların içinden Dorothea Lange'in çektiği ve adına Göçmen Anne dediği fotoğraf dönemin ikonu haline gelen fotoğrafların oldu.

Margaret Bourke-White

İkinci Dünya Savaşı'nın ilk kadın savaş muhabiri ya da dışa kapalı dönemlerinde Sovyetler Birliği'nde fotoğraf çekebilen ilk fotoğrafçı ya da efsanevi Life dergisinin ilk kadın fotoğrafçısı...

Margaret Bourke-White Amerikalı bir belgesel fotoğrafçıydı. Hindistan'da Gandhi suikasta uğramadan birkaç saat önce röportaj yapmış ve fotoğraflarını çekmişti. Çektiği fotoğraflarla dünyanın nasıl şekillendiğine tanıklık etmemizi sağlayan bu kadın daha birçok ilkin sahibi. Babası Joseph White ile annesi Minnie Bourke'un soyadlarını taşıyan Margaret Bourke White 1904 yılının ağustos ayında New York'un Bronx bölgesinde doğdu. Mucit bir baba ve teşvik edici bir anneye büyüyen Bourke için fotoğrafçılık ilk başlarda sadece bir hobiydi. Bu hobi bir tutkuya dönüştü onun için.

Sovyet endüstrisini fotoğrafladı; Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) ilk reklam ve endüstriyel fotoğrafçılarından olan Bourke White, 1930'larda o dönemde Batılı fotoğrafçılar için girmesi pek de kolay olmayan Sovyetler Birliği'ne giderek Sovyet endüstrisini fotoğrafladı.

İkinci Dünya Savaşı'nda ilk kadın savaş muhabiri olan Bourke Nazi Almanyası'nın Sovyetler Birliği'ni işgali sırasında Moskova'daydı. İşgali görüntüleyen Bourke daha sonra ABD Hava Kuvvetleri'yle birlikte Kuzey Afrika'ya, İtalya'ya ve Almanya'ya gitti. 1945'te savaş bittikten sonra Buchenwald Toplama Kampı'na giren gazeteciler arasındaydı.

Bourke kampı fotoğraflamasını şöyle anlatıyordu:

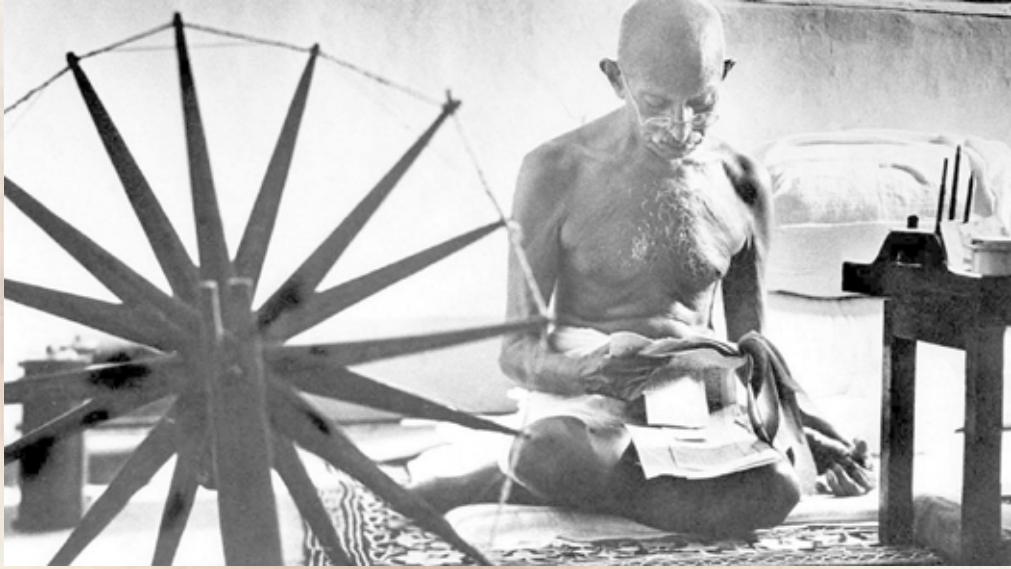
Kampta kamera kullanmak benim için büyük bir rahatlamaydı. Bu sayede kendimle gözümlerin önündeki dehşet arasında ince bir engel koydum.

Ghandi'yi fotoğraflayan kadın; Hindistan Pakistan çatışmasını izleyen Bourke ,1946 yılında Hindular'ın bağımsızlığını fotoğraflamak için Hindistan'a taşındı. Bu dönemdeki en ikonik imajı ise Ghandi ve İplik Tekerleğidir. Bu fotoğraftaki çıkrık, Hindistan'ın bağımsızlığındaki bir sembol olarak vurgulanmıştır. Gandhi'yi çıkrık başında kitap okurken fotoğraflayan Bourke

“Gandhi’yi fotoğraflayan kadın” olarak da biliniyordu. Bu lakabı, şanslı bir şekilde doğru zamanda doğru yerde olmasıyla kazandı. Bourke, Mahatma Gandhi’yle, 30 Ocak 1948’de Hindistanlı liderin suikaste uğramasından sadece birkaç saat önce röportaj yapmıştı. Margaret Bourke White, 1982 yapımı Richard Attenborough’un yönettiği Gandhi filminde Candice Bergen tarafından canlandırıldı.

Ne var ki bu etkileyici meslek yaşamı yanında 1953’te Parkinson hastalığının ilk semptomlarının görülmeye başlamasıyla hayatı zorlaşmaya başladı. Semptomların başlamasından tam 18 yıl sonra, 1971’de, Connecticut’ta tedavi gördüğü Stamford Hastanesinde öldü.

Fotoğrafları Brooklyn Müzesi, Cleveland Sanat Müzesi ve New York Modern Sanat Müzesi de dahil olmak üzere birçok müzede ayrıca Kongre Kütüphanesi koleksiyonunda bulunmaktadır.

Annie Leibovitz

1949 doğumlu Annie Leibovitz, yıllarca Rolling Stone dergisi için çektiği ünlü portreleriyle dikkatleri üzerine çekiyor ve Amerika'nın en iyi portre fotoğrafçılarından biri olarak anılmaya başlıyor. Ama çalışmalarının içinde en vurucu olanı hiç kuşkusuz John Lennon'ın çekildikten yalnızca birkaç saat sonra evinin önünde vurularak öldürüldüğü, eşi Yoko Ono'yla olan son fotoğrafı. Rolling Stone'un kapağında yer alan bu fotoğraf sanatçıyı dünyaca ünlü yapsa da, Leibovitz'in en bilinen kareleri arasında Demi Moore'un hamileyken çekilen çıplak fotoğrafı, Kraliçe Elizabeth'in Amerika ziyareti, Sting'in çölde çamur kaplı fotoğrafı sayılabilir. Leibovitz ile yazar Susan Sontag, 15 yıl süren ve Sontag'ın ölümüyle son bulan ilişkilerinde birbirlerinin dairelerini gören evlerde yaşamışlardı. Sanatçının Sontag'ın hastalığı ve son günlerini fotoğrafladığı serisi önemli eserleri arasında gösteriliyor.

Cindy Sherman

1954 doğumlu Amerikalı sanatçı, kendisini model olarak kullandığı ve 1950'lerin Amerika'sına göndermeler yapan fotoğraflarıyla ünlü. Kadın kimliğini geri plana attığı, hatta bazen erkek canlandırması yaptığı fotoğraflarında Sherman; kendi bedenini erkek bakışlarıyla yeniden kurguluyor. İsimsiz Film Kareleri adlı fotoğraf serisiyle feminist sanat eleştirmenleri arasında sansasyonlara sebep olan sanatçı; Hollywood'un kötü filmlerinden, Yeni Dalgâ ve Yeni Gerçekçilik akımlarından hiç çekilmemiş film kareleriyle erkeklerin kadınları soktukları kalıpları, klişe kadın rollerini ve toplumsal kimlik kavramını tekrar tekrar sorguluyor. 30 yılı aşkın bir süredir Modern Sanat Müzesi'nde sergilediği çalışmalarıyla savaş sonrası dönemin en önemli ve tuhaf isimlerinden biri olarak anılmaktadır.

Diane Arbus

Babası Rus bir göçmen, annesi ise New York'un ünlü Beşinci Caddesi'nde bulunan Rus-sek Kürk Dükkanı'nın sahibi olan sanatçı Diane Arbus, 1923 yılında büyük bir zenginlik içinde dünyaya geliyor. 1950 ve 60'ların New York'unda hayatı boyunca gerçek dışı olarak nitelediği bir rahatlık içinde yaşıyor olsa da, tam da bu sebeple içine düştüğü bunalımı 1971 yılında intihar ederek sonlandırıyor. Ondan geriye ise en ünlü kareleri Tıpatıp İkizler, Yahudi bir Dev ve Oyuncak El Bombası Taşıyan Çocuk kalıyor. Cüceler, devler, transgenderlar, çıplaklar, sirk gösterileri ve dikkatini çeken farklı kişilikleri fotoğraflamıştır. Toplum tarafından dışlanmış birçok insanı fotoğraflayan Arbus, her açıklamasında bu insanlara duyduğu hayranlığı belirtmiş olsa da o yıllarda adı "ucube fotoğrafçısı" olarak anılıyordu. Bazı kareler şok edici, bazılarıysa hayret verici olsa da herkesin özgünlüğü konusunda hemfikir olduğu sanatçının Tıpatıp İkizler eseri, ünlü Shining'in ikizlerine ilham konusu olmuştur. Nicole Kidman ve Robert Downey Junior'un başrollerini paylaştığı The Fur ise bu farklı kadının hayatını anlatan film olarak sinema tarihinde yerini alıyor.

Çalışmaları ve erken intiharı nedeniyle sıklıkla fotoğrafın Sylvia Plath'ı olarak düşünülür. Söylediği şu söz ise onun fotoğraflarına olan bakış açısını net olarak anlatmaktadır;

"Benim için fotoğrafın öznesi, her zaman fotoğraftandan daha önemli ve karmaşık olmuştur."

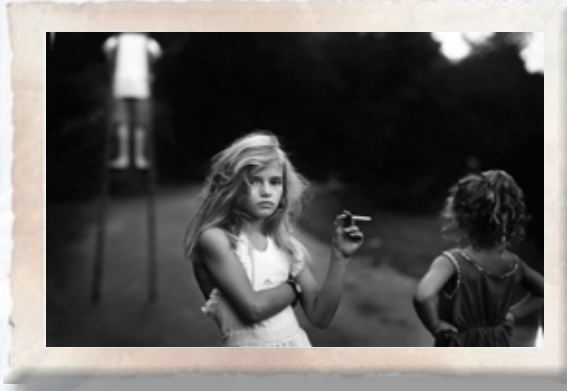
Sally Mann

Yaşamın ürkütücü yönlerini merkeze alıp genel algının üzerine giderek, adeta sıradan zihinlere meydan okuyan fotoğraflar çekmiştir.

"İnsanları biraz rahatsız etmeyi severim. Çünkü bu rahatsızlık onlara kim olduklarını ve rahatsızlıklarının bakış açılarında ve hayatlarında neler ile çakıştığını düşündürür."

2001 yılında Time Magazine tarafından Amerika'nın en iyi fotoğrafçısı olarak adlandırılan Sally Mann, kendi çocuklarını fotoğrafladığı siyah-beyaz kareleriyle tanınmaya başlıyor. Çocuklarının neredeyse her anını fotoğraflayan Mann, bu seriye dahil olan çıplak fotoğraflar

nedeniyle 1992 yılında ciddi eleştirilere maruz kalıyor. Karelerinde çocukların masumiyetini korumaktan çok onların olgunluğuna vurgu yaptığı için sanatçının kalıplaşmış anne rolünün dışında yer aldığı söylenebilir. Teknik açıdansa eski dönem fotoğrafçılığa ilgi duyan Mann, fotoğraflarının birçoğunu antika 8x10 makinelerle çekiyor ve tab sürecine lityum bromit ve platinum gibi maddeleri dahil ediyor.

Lauren E. Simonutti

2012 yılında hayatını kaybeden sanatçı Lauren E. Simonutti, hastalığı sebebiyle son yıllarını yaşadığı evde yalnız geçiriyor. Bu yalnızlık ve soyutlanma halini ise kamerasıyla yakaladığı kareler aracılığıyla bize ulaştırıyor. Şizoaffectif bozukluk teşhisiyle beş yıldan uzun süre boyunca hem bipolar olmakla hem de şizofreni ile mücadele eden Simonutti, otoportreleri ve yaşam alanının fotoğraflarıyla geriye dürüst, etkileyici ve güçlü çalışmalar bırakıyor. 8 Oda, 7 Ayna, 6 Saat, 2 Zihin ve 199 Cam Parçası adını verdiği fotoğraf serisiyle tanınan sanatçı, akıl sağlığının tüm seviyelerini farklı tekniklerle bastığı ve karanlığın hakim olduğu karelerle arşivliyor.

Sophie Calle

Mahremiyet kavramının sınırlarında dolaşan 1953 doğumlu Fransız sanatçı Sophie Calle, mahremiyeti kamulaştıran sanatçı olarak tanınıyor. Listedeki diğer sanatçılar gibi o da kendisini işlerinin merkezinde konumlandıran bir fotoğrafçı. Ama otoportrelerinden çok kendi düşünce yapısını yansıttığı değişik ve bir o kadar da sansasyonel işleriyle meşhur olan Calle, Paul Auster'in Leviathan kitabının baş kahramanı Maria'ya da ilham kaynağı oluyor. Kitaptan sonra sanatçı da bir süre Maria gibi yaşıyor ve onun gibi haftanın her günü başka renk yiyeceklerle besleniyor. Farklı karakterini yansıttığı işleriyle, bazen tanıştığı bir adamı kılık değiştirerek Paris'ten Viyana'ya kadar takip ediyor, bazen de sokakta bulduğu bir telefon defterindeki insanları teker teker arayıp defterin sahibini anlatmalarını istiyor... Annesinden kendisini takip etmesi için bir dedektif tutmasını isteyen Calle, otel odalarına sızıp insanların eşyalarını fotoğrafladığı serisiyle de birçok hukuki sorunla karşılaşılıyor. Sanatçı 2010 yılında İstanbul'da ortaya çıkardığı serisinde ise, görme yetisini sonradan kaybeden insanlara hatırladıkları son görüntüyü sormuş ve onların portrelerini Last Image adı altında bir araya toplamıştı.

Barbara Klemm

Son yüzyılın Alman tarihi başta olmak üzere dünya tarihinin çok önemli olaylarını fotoğraflayan belki de tek kadın Alman sanatçı Barbara Klemm. 45 yıl boyunca Frankfurter Allgemeine gazetesi için fotoğraflar çeken Klemm, birçoğumuzun bildiği Berlin Duvarı'nın o ünlü My God, Help Me to Survive This Deadly Love (Tanrım, Bu Ölümcül Aşktan Beni Kurtar) adlı grafitisindeki liderler Leonid Brezhnev ve Erich Honecker öpüştüğünde oradaydı. 1960'ların öğrenci eylemleri, duvarın yıkılışından önce Gorbachev'in Doğu Berlin'de yaptığı konuşma ve duvarın yıkılışı sırasında da oradaydı. Tüm bu olaylarda Klemm'in yakaladığı kareler Alman ve dünya tarihinin bir günlüğünü oluşturuyor ve günümüze ikonik izler olarak yansıyor. Siyah-be-yaz çektiği fotoğraflarda çerçeve ve içeriği; yapı, kompozisyon ve perspektifle birleştirdiği tekniği Klemm'i o yıllarda fotomuhabirliği sanatla birleştiren az sayıda fotoğrafçıdan biri yapıyor. Klemm aynı zamanda Janis Joplin, Mick Jagger ve Andy Warhol gibi dünyaca ünlü sanatçıları fotoğrafladığı eserleriyle ünlü.

Sarah Moon

1941'de Fransa'da doğan sanatçı, ailesiyle Alman işgali altındaki Fransa'dan İngiltere'ye kaçmak zorunda kalıyor. Marielle Hadengue adıyla Londra'da modellik yaparak ün kazanan Moon, modelliğin yanı sıra ünlü markalar için çektiği moda fotoğraflarıyla birçok markanın reklam strateji ve temalarını belirliyor aynı zamanda birçok tasarımcıya da ilham kaynağı oluyor. Soft, romantik ve melankolik fotoğrafları onun özgün bakış açısını yansıtsa da daha sonraları daha hayalperest, zamanın dışında fotoğraflara yöneliyor. 1972 yılında çektiği karelerle Pirelli takvimini oluşturan ilk kadın ünvanını alan sanatçı; fotoğraflarında kullandığı olağanüstü ışıkla yoğun etki bırakıyor ve moda fotoğrafçılığını astral bir düzleme çıkarıyor.

Letizia Battaglia

Sicilya'daki hayat ve özellikle İtalyan mafyası üzerine yaptığı çalışmalarla sanat dünyasında büyük yankı uyandıran Letizia Battaglia, L'Ora gazetesi için uzun yıllardır foto muhabirlik yapıyor. Partneri Franco Zecchin ile dönemin ikonik fotoğraflarına imza atan sanatçı, çoğu insanın girmeye cesaret edemediği mekânlarda çekimler yaparak Palermo ve mafya hayatını tüm dünyaya tanıtan kareleri yakalıyor. Tüm bu fotoğraflar mafya aleyhinde delil olarak arşivlere girerken, Battaglia aynı zamanda Palermo'nun tarihi güzelliğini de bu karelerle belgeliyor.

2 kare 1 ilçe

Bu sayımızda **2 kare 1 ilçe** adında yer verdiğimiz bu köşemizde ilimizdeki her ilçeden (Merkez İlçe hariç) 2 kare ile tanıtım amaçlı üyelerimizin fotoğraflarından seçerek paylaşımda bulunacağız. Bildiğiniz gibi daha önceki sayılarımızda **“Sergilerimizden”** köşemizde her yıl geleneksel olarak dernek kuruluş gününde yaptığımız sergideki fotoğrafları dergimizde paylaşıyorduk. 2021 yılında pandemi nedeniyle sergimizi yapamadık. Gerçekleştiremediğimiz sergimizin yerine gene üyelerimizin fotoğraflarının yer alacağı Kastamonu’nun tanıtımına katkı sağlayacağına inandığımız **“2 kare 1 ilçe”** köşemizle dernek üyelerimizin fotoğraflarından seçimlerimizi paylaşacağız. Ancak merkez ilçeden 4 kare ile bu paylaşımı gerçekleştireceğiz. Umarız sizlerde beğenirsiniz. Buradaki seçimde mümkün olduğu kadar üyelerimizin fotoğraflarından oluşan arşivdeki fotoğraflar değerlendirilmiştir. Bunun için üyelerden ayrıca bir fotoğraf talebinde bulunulmamıştır.

abana

Nevzat NERGİZ

Suat Cumali GÜNGÖR

ağlı

Arif TERZİOĞLU

Mehmet ÇAĞILCI

araç

Hatice Sezen ÖZDİKMENLİ

Sertaç ÜNAL

azdavay

Seçil TOZAN

Şengül BAKIRCI

bozkurt

Ahmet KIRKÇEŞMELİ

Yunus ÖZEL

cide

Filiz GÜNGÖR

Seçil TOZAN

çatalzeytin

Gürbüz ÖZDEMİR

İhsan YALINKILIÇ

daday

Nevzat NERGİZ

Sertaç ÜNAL

devrekani

Mehmet KURDAŞ

Suat Cumali GÜNGÖR

doğanyurt

Sertaç ÜNAL

Filiz GÜNGÖR

hanönü

Ebru MÜHÜRDAROĞLU

Sertaç ÜNAL

ihsangazi

Müyesser AYVAZ

Şengül BAKIRCI

inebolu

Cihat CİVA

Semih YÜKSEL

küre

Aygül KURDAŞ

Müyesser AYVAZ

merkez

Selma GÖKYOKUŞ

Seher ÇAKIR

merkez

Özlem GÜNSAL

merkez

Mualla DEGIRMENCI

pınarbaşı

Ebru MÜHÜRDAROĞLU

Seçil TOZAN

seydiler

Müyesser AYVAZ

Suat Cumali GÜNGÖR

şenpazar

Hatice Sezen ÖZDİKMENLİ

Mehmet KURDAŞ

tařköprü

Seçil TOZAN

Sertař ÜNAL

tosya

Özgür HÜSEYİNBAŞ

Metin AYGÜN

Konuk kadın fotoğrafçımız

Özlem GÜN BİNGÖL

-D:Özlem hanım merhaba, sizi tanıyabilir miyiz?

-ÖGB:İstanbul doğumluyum, 1995 yılında çalışma hayatına reklam ajansında grafiker olarak başladım. Halen aynı ajansta fotoğraf ve sanat yönetmeni olarak görev yapıyorum. 16 yıldır fotoğrafla ilgileniyorum. İfsak ve Fotogen üyesim. Sille Sanat Sarayı'nın da onursal üyesim. Fotoğrafla ilgili festivallere katıldım, sunumlar yaptım. Karma sergilere ve İfsak bünyesinde yapılan projelere katıldım. 2014 yılında "İfsak Yılın Fotoğrafçısı" ödülünü aldım. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda bir çok ödül aldım. Afiap ünvanım var. 2017 yılında "Karma" isimli fotoğraf albümüm basıldı. Yurdagül Özsaşçı, Sille Sanat Sarayı, Baha Gelenbevi, Sami Güner ve Seyid Ali Ak kupalarını aldım. İfsak eğitim biriminde danışmanlık yapıyorum. İlk atölyemi İfsak bünyesinde "Yaratıcı Fotoğrafçılık" üzerine yaptım. 2. Çevre projemi yine İfsak bünyesinde sürdürüyorum.

-D:Fotoğrafa ne zaman ve neden başladınız?

-ÖGB:Fotoğrafa yaklaşık 15 yıl kadar önce başladım. Konuya olan ilgimin alt yapısında; grafik eğitimimin ve ülkemizin ilk reklam ajansı 'İlancılık' ta art direktör olarak çalışmamın katkısı büyük oldu.

Fotoğraf zaten tasarım çalışmalarımda doğal olarak kullandığım bir öğeydi ve konuya bu nedenle yakınlığım vardı. Parmaklarım deklanşörle böyle buluştu diyebilirim.

-D:Fotoğrafın sizin için anlamı nedir?

-ÖGB:Fotoğraf bir boyutuyla dünyayı ve hayatı adeta yeniden yorumlamak bir boyutuyla da gerçekleri estetik bir anlayışla kalıcı kılmak, biraz da içgüdüleri, duyguları, beklentileri sunmaktır.

-D:Bugüne kadar gerçekleştirdiğiniz projeler nelerdir?

-ÖGB:Doğduğum Ev, Halde Hal, Raks-ı Aşk ve FOMO başlıklı projeleri bireysel olarak gerçekleştirdim. Ayrıca İfsak bünyesinde "Dünya Bizim Evimiz" başlıklı çevre konulu projede danışmanlık yaptım.

-D:Bize biraz FOMO adlı serginizden bahsedebilir misiniz, FOMO açılımını okuyucularımız için anlatır mısınız?

-ÖGB:Fomo, İngilizce ifadesi "Fear Of Missing Out". Bu ifade Türkçe açılımıyla "Olan Biteni kaçırma korkusu". Fomo kavramı, özellikle Z kuşağını etkileyen, geri kalmışlık hissinin oluşturduğu psikolojik endişe durumunu ifade etmektedir. Bu endişe durumu bütünüyle sosyal medya ile ilgilidir. Sürekli sosyal medya hesaplarına girip çıkmak, sabah uyanıldığında bile ilk iş olarak yarı açık gözlerle akıllı telefonlara bakmak tipik Fomo yansımalarıdır.

FOMO kişinin kendi yapacağı özgün paylaşımlarla fark yaratma duygusundan ziyade başkalarının aynı anda ne deneyimlediğini öğrenme ve önemli bir şeyi kaçırmama duygusudur.

Kısaca FOMO psikolojik boyutları olan sosyolojik bir olgudur. Başlangıçta sadece bir proje olarak değerlendirdiğim FOMO, gördüğü büyük ilgi üzerine ilk olarak Slovenya'da sergilendi.

-D:Deklanşörün bu sayısını kadın fotoğrafçılara ayırdık. Kadın fotoğrafçı olarak fotoğraf dünyasında kadının yeri nerede ve sizce nasıl olmalı?

-ÖGB:Öncelikle şu tespiti yapmakta büyük yarar var. Kadın fotoğrafçının nasıl algılandığını, aslında toplumsal yapımız içinde kadının algılanışından, kadının genel olarak toplumdaki yerinden soyutlamadan incelememiz gerekir.

Toplumsal yapımız daha özgür ve daha eşitlikçi bir yaşayış ve anlayış biçimine doğru evrilmektedir. Ülkemiz fotoğraf dünyasındaki erkek egemen görüntünün giderek yok olduğu, kadın fotoğrafçıların da nicelik ve nitelik bakımından etkinleştiklerini görmekteyiz. Kadın fotoğrafçıları adına bu olumlu tabloda çeşitli fotoğraf derneklerinin ve kurumların pozitif katkısını da burada vurgulamak da fayda görüyorum.

Ayrıca, birçok fotoğraf etkinliğinde, kadınların yer alması amacıyla gösterilen çabalarda oldukça memnuniyet vericidir. Deklanşör'ün benimle bu söyleşi de bu anlayışın bir kanıtıdır.

-D:Bir kadın olarak fotoğrafta neyi anlatmak istiyorsunuz, bunun için neler yapmayı planlıyorsunuz?

-ÖGB:"Doğrudan fotoğraf" la başladığım fotoğraf yolculuğum özellikle son yıllarda "kreatif fotoğraf" konusuna doğru yöneldi. Reklam sektöründeki deneyimlerimin bu noktada etkili olduğunu düşünüyorum. Özellikle doğa / insan birlikteliği, çevre sorunları ve sürdürülebilirlik temaları önceliklerimi oluşturmaktadır.

-D:Okuyucularımıza fotoğraf ile ilgili neler yapabilecekleri hakkında bir şey söylemek ister misiniz?

-ÖGB:Fotoğraf konusunda başarılı ve kalıcı olmanın vazgeçilmezi; teknolojik yenilikleri ve tüm sanat dallarındaki trendleri takip etmektir. Sanatsal alanların farklı disiplinlerden beslendiğini hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla bu dünyayı mümkün olduğunca yakından takip etmeyi öneriyorum.

Kendinize ait bir tarzınızın olması da önemlidir. Yapılmamış işlere, çekilmemiş konulara, ulaşılmamış fikirlere odaklanmakta yarar görüyorum.

Deklanşör'ün bu sayısına beni davet eden Sayın Suat Cumali'ye ve tüm KASFOT üyelerine teşekkür ederim.

Özlem Gün Bingöl

-D: Özlem hanımın bu sayımızda bizlerle paylaştığı fotoğrafları 3 kategori başlığında seçerek bizlerin beğenisini sunmuştur. Kendisinin seçtiği başlıklarda bu fotoğrafları sizlerle paylaşacağız. Bu başlıklar "**doğrudan**", "**kreatif**" ve belkide anlattığı konu açısından en önemlisi olan "**FOMO**".

Değerli konuğumuz Özlem hanımın birbirinden güzel fotoğrafları ve söyleşisi için teşekkür ederiz...

Doğrudan

2-3. sayfa

kreatif

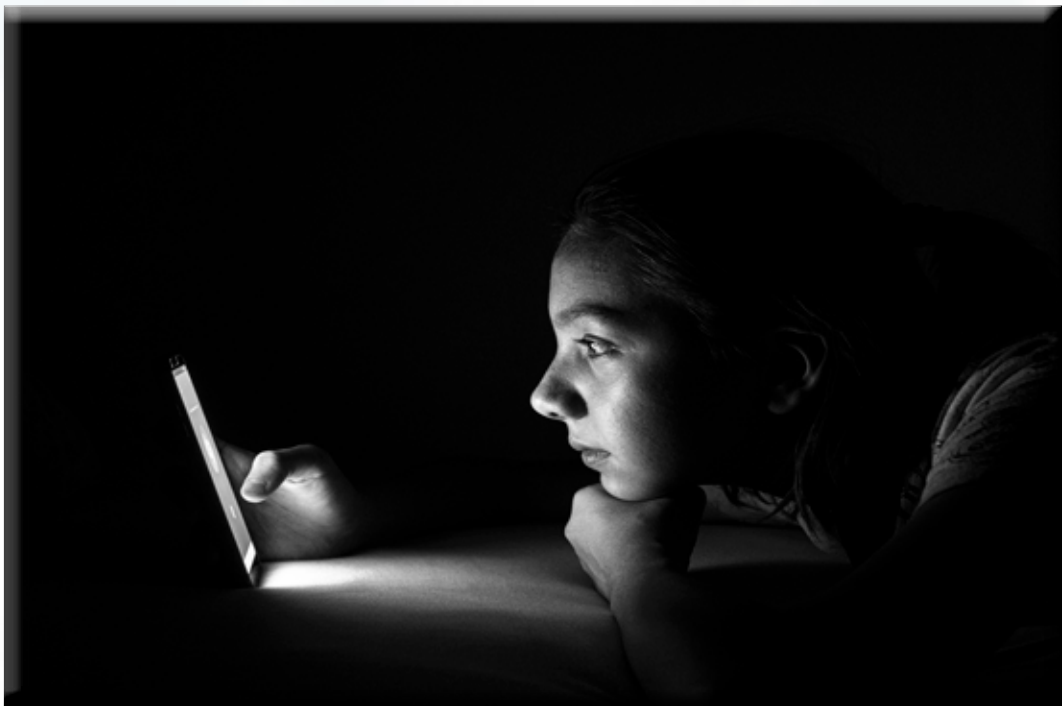
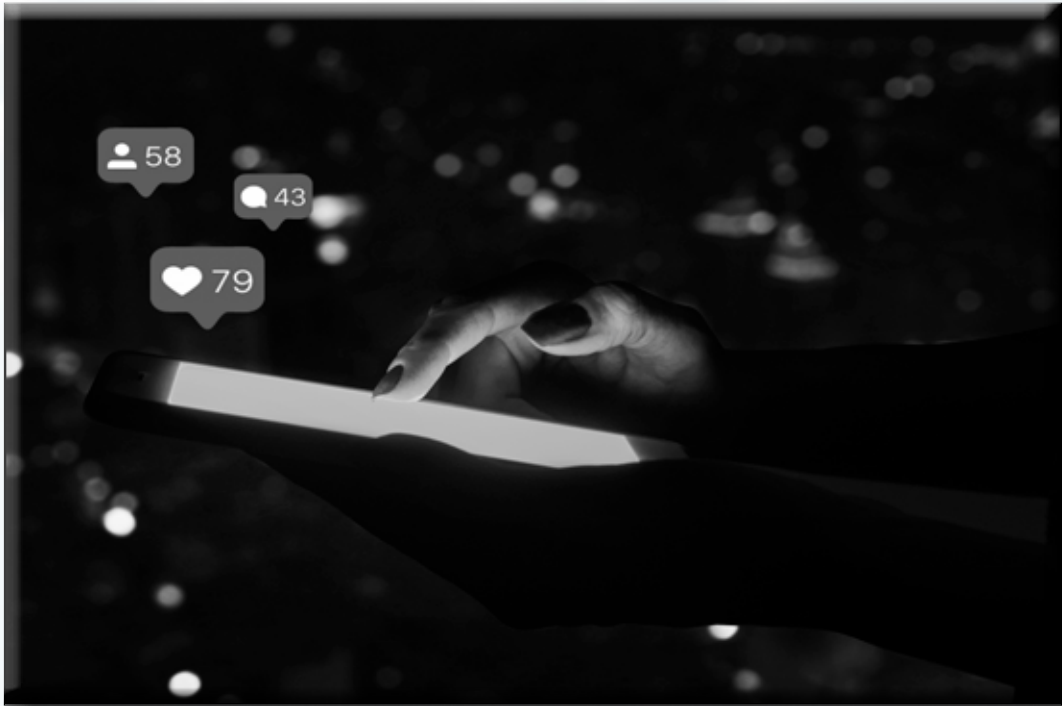

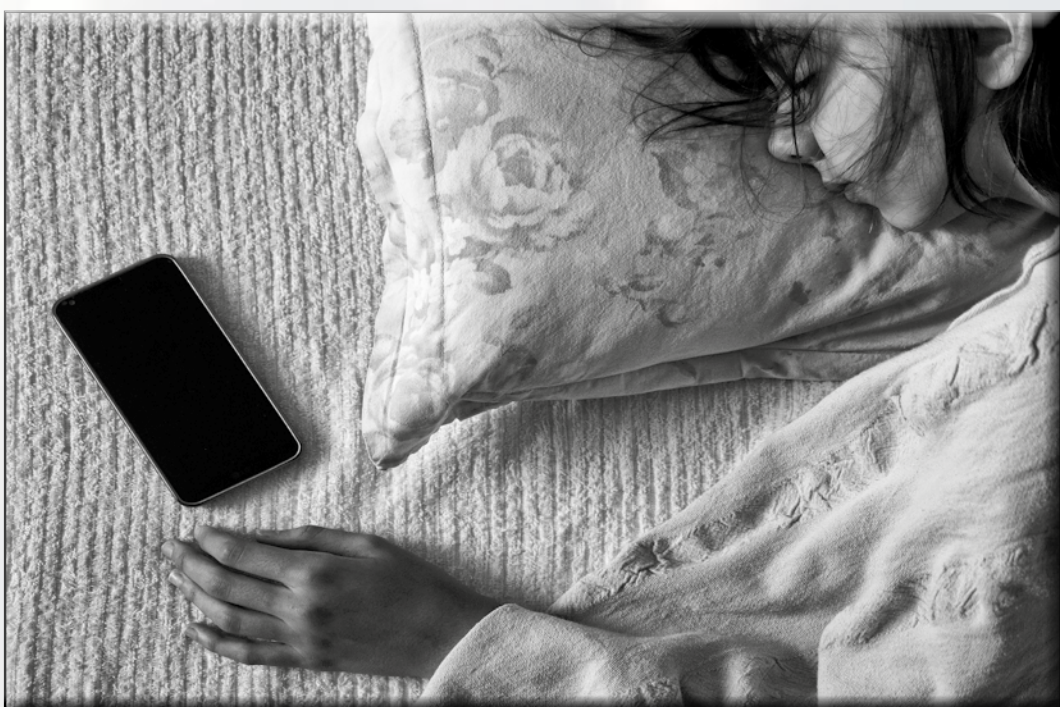

fomo

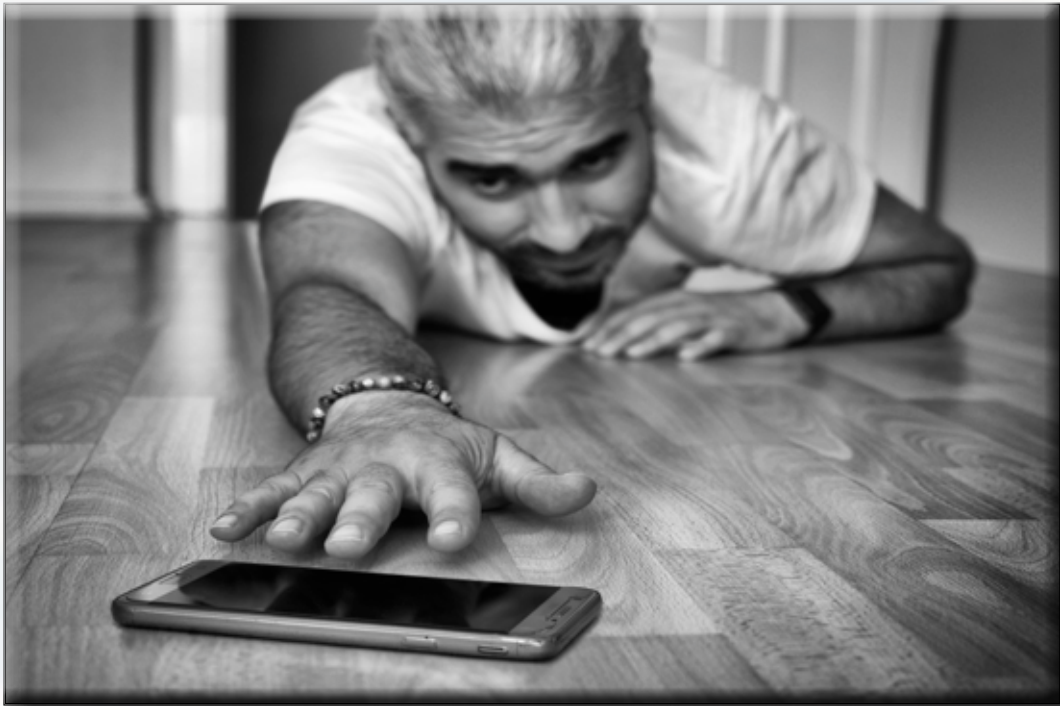

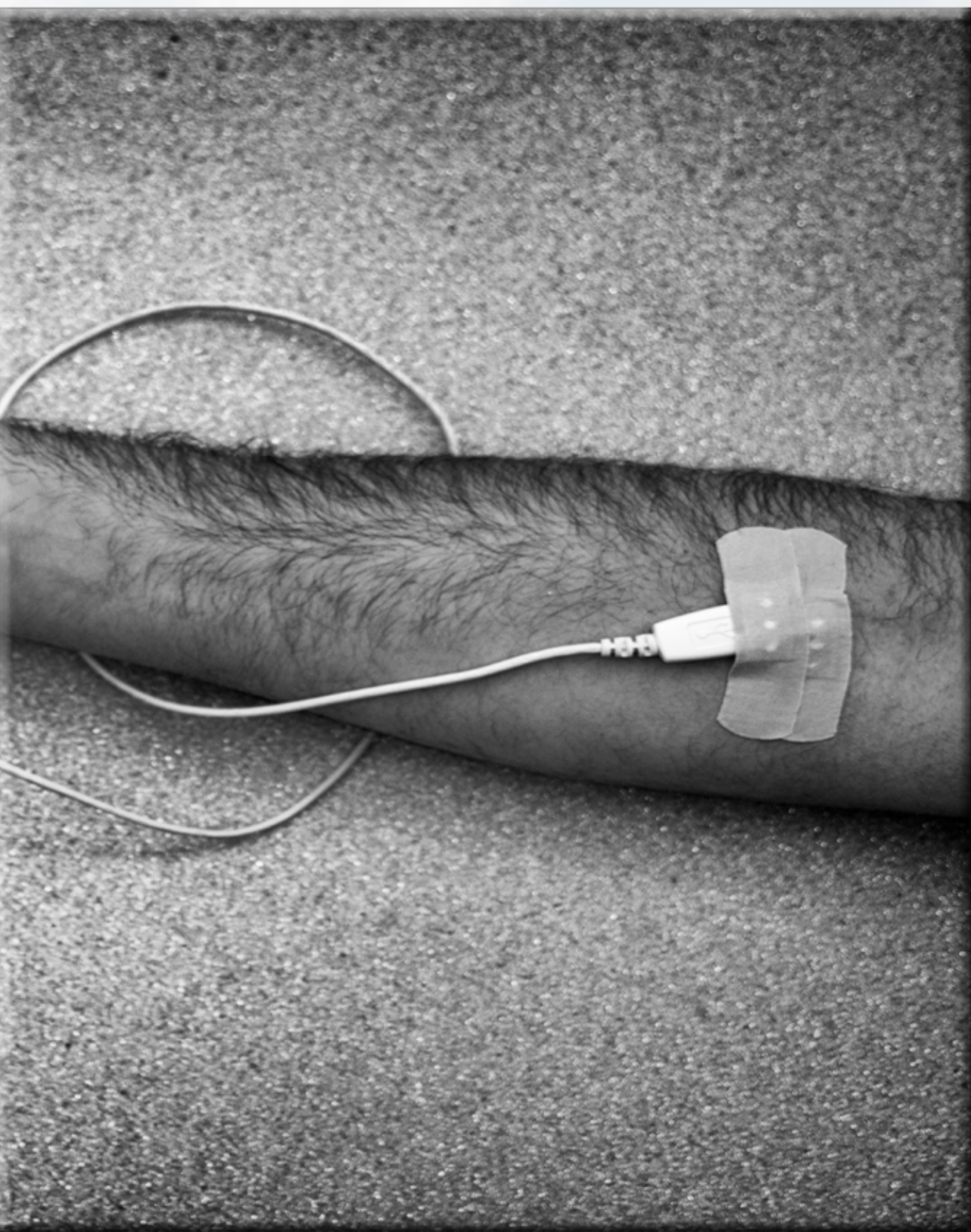

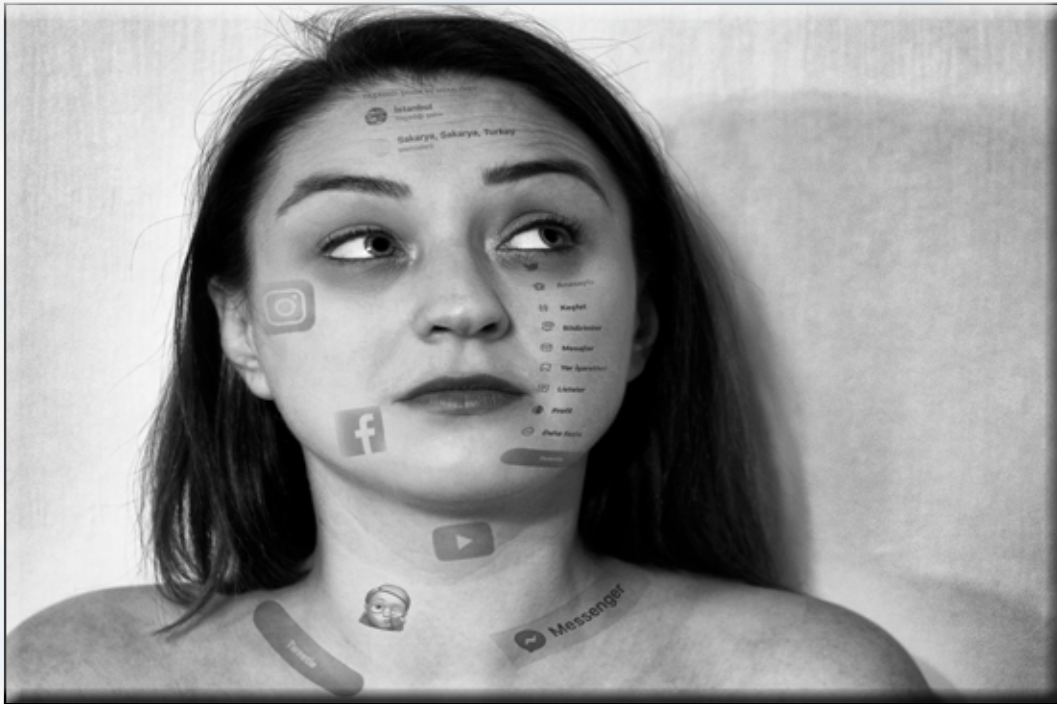

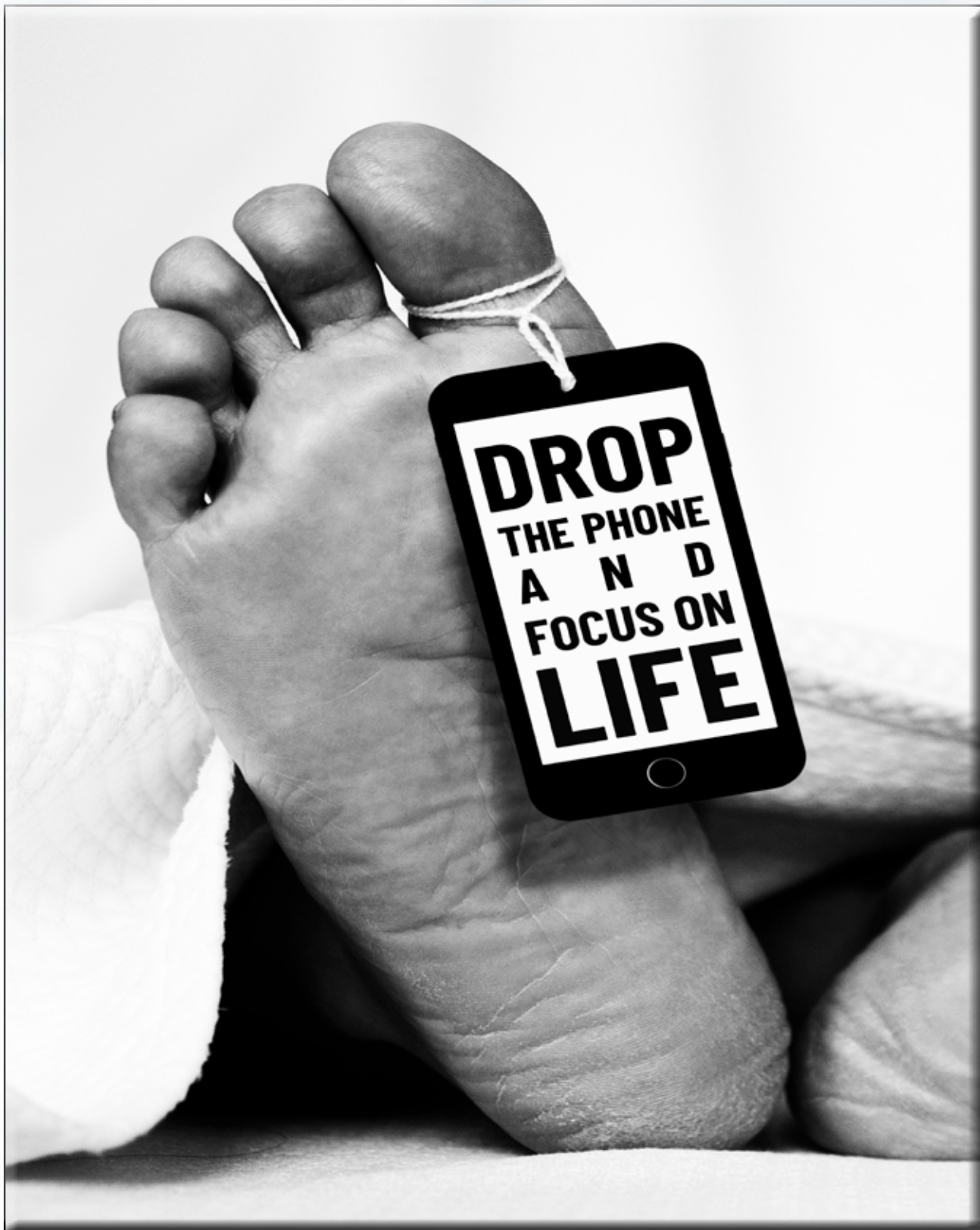

içimizden biri

Seçil TOZAN

Bu sayımızı kadın fotoğrafçılara ayırdık. İçimizden biri köşesinde de içimizdeki çok değerli kadın fotoğrafçı arkadaşlarımızdan derneğimizin ilk yönetim kurulunda yönetici olan ve bu görevini 3 dönem sürdüren değerli arkadaşımız Seçil Tozan'a ayırdık. Kendisi yönelttiğimiz sorulara cevaplarını, ayrıca fotoğraflarını sizlerin beğenisine sunuyoruz.

-D:Seçil hanım sizi tanıyabilir miyiz?

-ST:1977 Kastamonu doğumluyum. İlk, orta ve lise eğitimlerimi Kastamonu'da tamamladım. Karadeniz Teknik Üniversitesi matematik bölümü mezunuyum. 2000 yılından beri matematik öğretmenini olarak Kastamonu'da görev yapıyorum.

-D: Seçil hanım fotoğrafa ne zaman başladınız? Fotoğrafa başlamanızın nedeni ne idi?

-ST:Fotoğrafa lise yıllarımda ilgi duymaya başladım. Evdeki filmli makine ile çekimler yapmaya kendimce denemeler ile başladım. Fotoğrafçılığı üniversitede seçmeli ders olarak aldım. İlk teorik bilgileri değerli hocam Mustafa Reşat Sümerkan dan öğrendim. Karanlık odayı deneyimledim. Trabzon'daki fotoğraf derneğinin etkinliklerini (gösteriler, sergiler, söyleşiler, fotoğraf gezileri gibi) takip ettim. Ve bu sayede büyük ustaları ve onların büyüğü dünyalarını tanımaya başladım. Hepsini bana ayrı keyif veriyor ve dinlendiriyordu. Ayrıca ortaya çıkan fotoğraflarım da eğer istediğim gibi olursa beni mutlu ediyordu. Böylelikle bu sürecin temelleri ben farkında olmadan atılmış oldu.

-D: Fotoğraf size neler ifade ediyor?

-ST:Fotoğrafi bir iletişim dili olarak görüyorum. İnsanların duygularının, duyarlılıklarının, farkındalıklarının, ilgi alanlarının, belki de daha önce ifade edilemeyen her şeyin yansıması sanki. Bir huzur hali... Bunları ifade de "ışık" olmazsa olmazımız. Ve yine sanatsal kriterler de ifadeyi güçlendiren en büyük değerimiz.

-D: Bu güne kadar fotoğraf olarak yaptıklarınız, sizi mutlu eden fotoğraf etkinlikleri nelerdir?

-ST:Üniversite yıllarımdan sonra uzunca bir süre fotoğraf çekmedim. Ta ki Kastamonu'da ilki yapılacak fotoğraf buluşmasına hazırlanan Suat Cumali Güngör hocam ile tanışınca ya kadar. Kastamonu Fotoğraf Topluluğunun Türkiye'de büyük ses getiren ve övgüler alan bu etkinliğinde son anda görevli olarak yer aldım. Benim için en unutulmaz fotoğraf etkinliği bu olmuştur. Çünkü hemen ardından dernekleşen bu topluluğun yönetim kurulunda üç dönem görev aldım. Ardından farklı birçok ildeki fotoğraf buluşmalarına, foto maratonlara dostlarımla birlikte katıldım. Birçok karma sergide fotoğraflarım sergilendi. Yerel ve ulusal düzeydeki fotoğraf yarışmalarında sergileme ve başarı ödülleri kazandım. Her bir aşamada da yeni yerler görüp gezmekten, yeni insanlar ve onların fotoğraflarını tanımaktan, beğeni ile bakılan fotoğraflar üretmekten çok büyük keyif aldım.

-D: Fotoğraf olarak yapmak istedikleriniz nelerdir, bu güne kadar gerçekleştirdikleriniz nedir?

-ST:Şu ana kadar gerçekleştirdiklerim az önce söylediklerim. Son iki yılda maalesef yaşadığımız pandemi sebebiyle fotoğraf gezilerinden ve etkinliklerinden uzak kaldım. Bu da benim fotoğraf üretkenliğimi olumsuz etkiledi. . Fotoğraftaki ilgi alanım da insan ve yaşamına dair konular. Ve doğa... Bundan sonra başta bu konular olmak üzere yeni fotoğraflar üretmeye ve etkinlikleri aktif olarak takip etmeye imkanlar dahilinde çalışacağım. Ayrıca okulda da fotoğraf Kulübü kurdum ve meraklı öğrencilere destek oluyorum. Onlarla da çalışmalara başladık. Umarım güzel işler ortaya çıkarırız.

-D: Deklanşörün bu sayısını kadın fotoğrafçılara ayırdık. Kadın bir fotoğrafçı olarak fotoğraf dünyasında karşılaştığınız zorluklar veya avantajlar var mıdır?

-ST:Öncelikle bu pozitif ayrımcılığınız için teşekkür ediyorum. Kadınlar maalesef üzücü bir gerçek ki çoğu işte kendileri kabullendirme, “ben de varım”, “ben de yapabilirim” diyebilme noktasında sorun yaşıyorlar. Onlara bu sorunu yaşatan da çoğu zaman erkekler oluyor. Ben de bazı zorluklar yaşamadım değil bu anlamda. Fotoğrafçılığın özellikle Kastamonu’da ve yeni kurulan derneğimizde erkek egemen bir hobi olarak icra edilmesine gönlüm razı olmadı. Çünkü ben bu işte kendimi geliştirmeye karar vermiştim. Sonrasında bilgi ve destek konusunda fotoğrafçı dostlarımin hep yardımlarını aldım. Onlarla beraber büyüdüm devam ediyorum bu yolda... Derneğin ilk resmi kadın üyesiyim ama şimdi dernek bünyesinde çok sayıda kadın üye ve fotoğraf eğitimi verdiğimiz hemcinslerim var. Hepsi de çok severek fotoğraf çekiyorlar ve farklı alanlarda güzel işlere imza atıyorlar.

-D:Kadın fotoğrafçı olarak sizin gözünüzden fotoğraf nasıl olmalı?

-ST:Tanımadığınız bir insanı fotoğraflarken kadın olmanın avantajını yaşıyorsunuz sanki... İnsanlar size daha yakın davranabiliyorlar. İletişim diliniz daha güçlü olabiliyor. Sıcak ve samimi diyaloglar kurabiliyorsunuz. Yani anaç yanımızın baskınlığı... Ayrıca çoğu kadının da konuya estetiksel bakışı bir erkeğe göre daha güçlü bence. Bu da göz ardı edilemez bir avantaj oluyor iyi kullanıldığında.

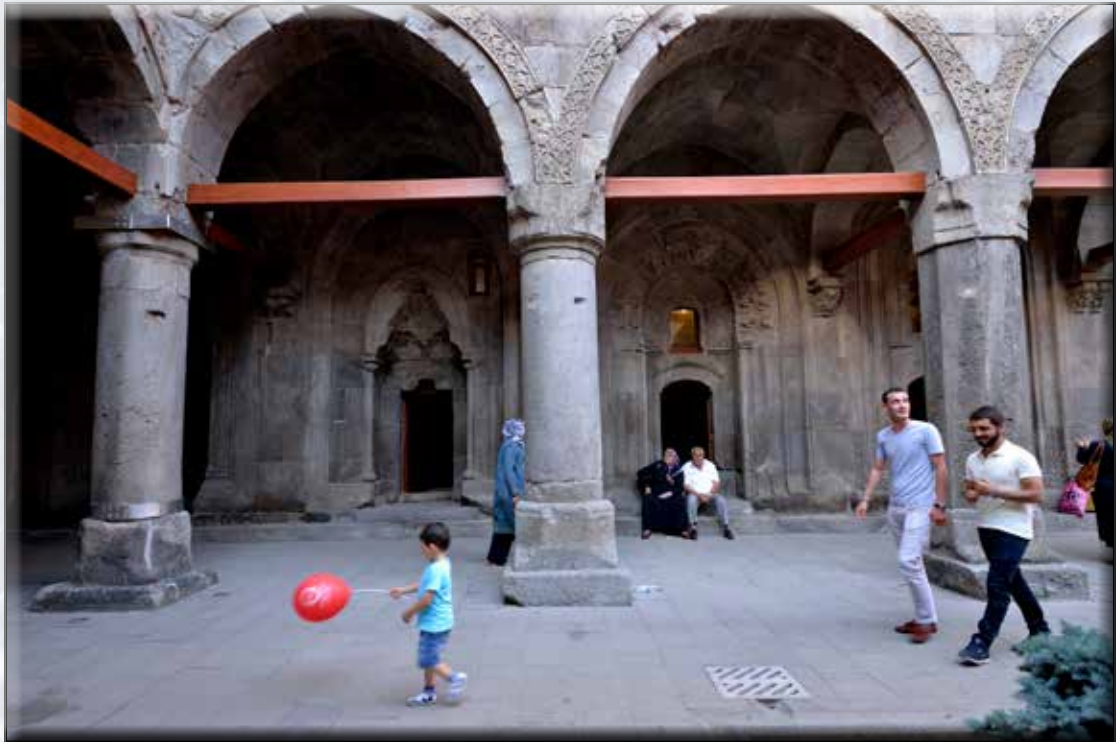
-D: Kadın fotoğrafçı olarak sizin gözünüzden fotoğraf nasıl olmalı?

-ST:Bu konuda söz söyleme yetkinliğim yok tabi ki. Ama kişinin kendisini ifade edebilmeli diye düşünüyorum. Bir kitabı okurken, yazarını anlamak gibi... Kendinden bir şeyler olmalı. Fotoğrafçıyı tanıdıkça da onun eserini imzasına bakmadan diğerlerinden ayırt etmeye başlıyorsa zaten.

-ST:KASFOT benim için çok değerli . İkinci ailem... Ben hep böyle hissettim ve ifade ettim. Bu sayınızda bana yer ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

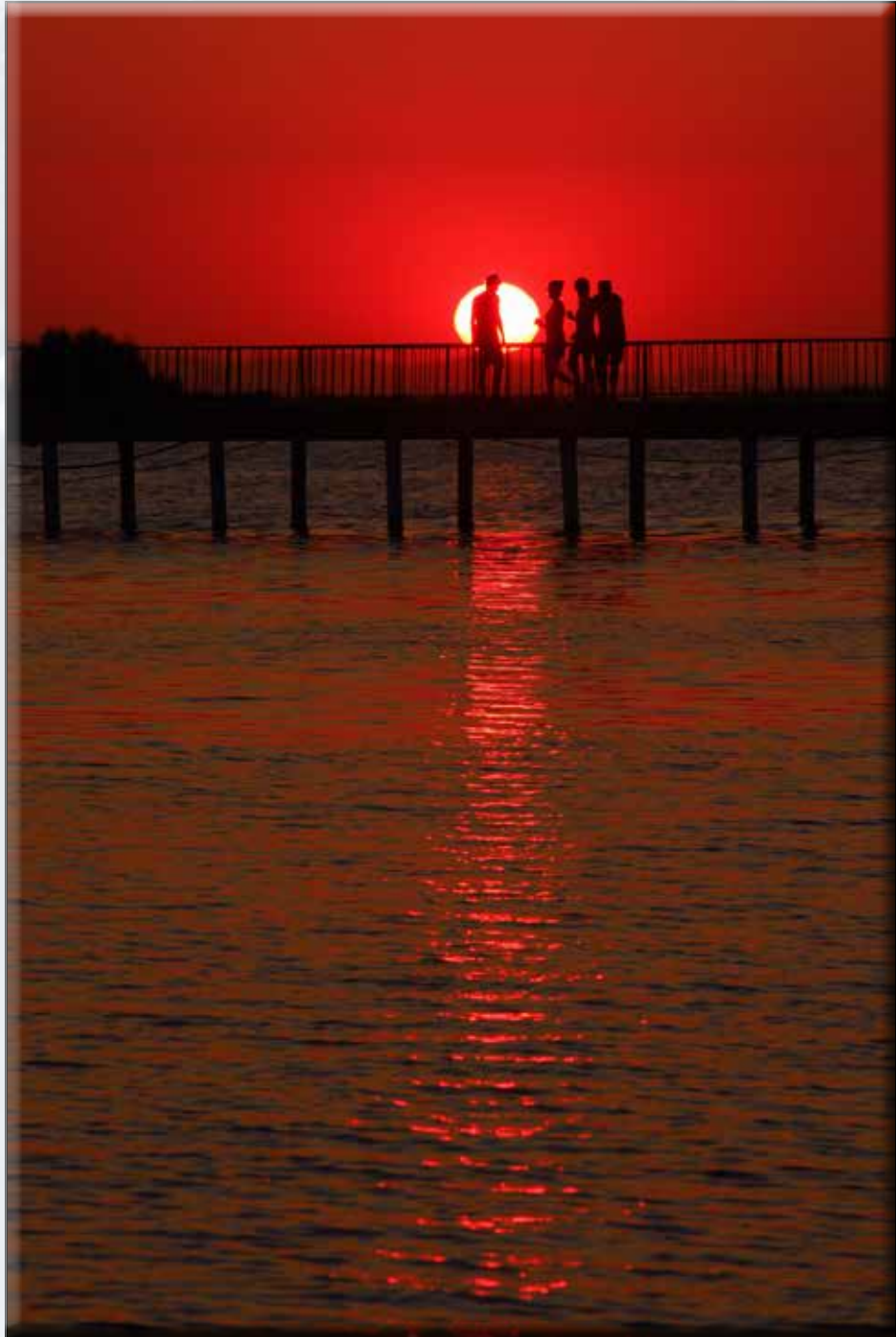

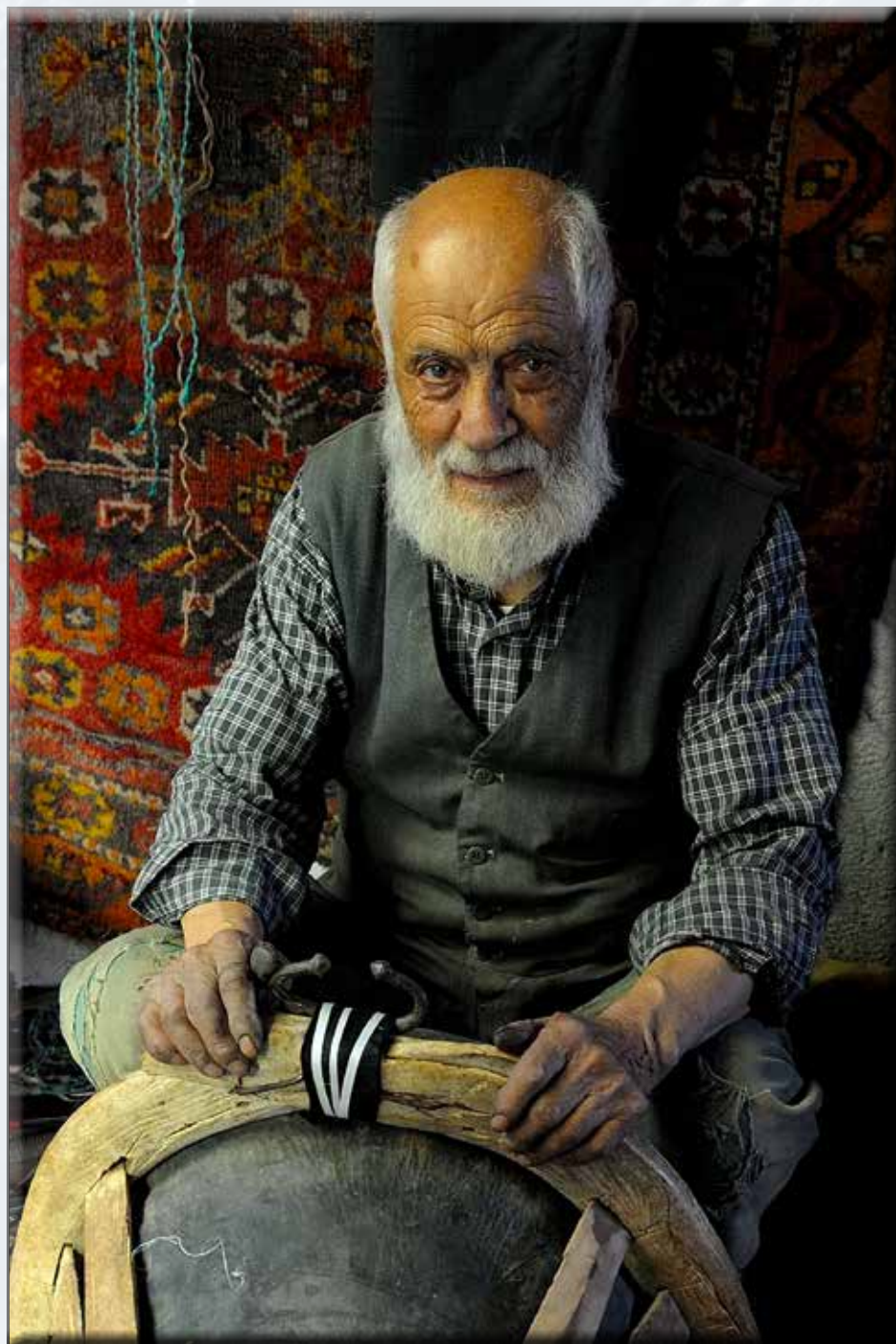

İlk kadın fotoğrafçı

Maryam ŞAHİNYAN *Fatma Naciye Hanım*

Bildiğiniz gibi bu sayımızı kadın fotoğrafçılarımıza ayırdık. Eski ustalar köşesinde de kadın fotoğrafçı konuk olmasını arzu ettik. Yaptığımız araştırmalarda ülkemizde eski ustalar olarak kabul edilecek ve dönemin şartlarında çok ileri bir hareket sayılacak olan kadın fotoğrafçı olarak iki isim öne çıktı. Bunlardan ilki Fatma Naciye (SUMAN) hanım ve Maryam ŞAHİNYAN. Fatma Naciye Hanım 1919 yılında İstanbul'da fotoğrafçılığa başlamıştır. Ancak zaman içinde kızının Ankara'ya taşınması sonrası stüdyosunu 1930 yılında kapatarak Ankara'ya kızının yanına gitmiştir. Maryam ŞAHİNYAN ise 1936 yılında babasının stüdyosunda fotoğrafçılığa başlıyor ve 1985 yılına kadar devam ediyor. Her iki fotoğrafçımızdan Fatma Naciye Hanımdan günümüze 6 adet fotoğraf intikal etmiş olup arşivinin gerisi yok olmuştur. Maryam ŞAHİNYAN'dan ise iki yüz bin civarında fotoğrafın günümüze intikal ettiği biliniyor. Her ikisinin hayatından aşağıda kısaca bahsettikten sonra Fatma Naciye Hanımın kendine ait birkaç fotoğrafını ve Maryam ŞAHİNYAN arşivinden bir kısım fotoğrafı sizlerle paylaşacağız.

Fatma Naciye (SUMAN) Hanım

1919 yılı başlarıdır. 37 yaşında genç bir kadın, İstanbul Yıldız'daki Sait Paşa Konağı'nın önüne bir levha asar: "Türk Hanımlar Fotoğrafhanesi- Naciye"! O tarihten sonra, cephede savaşan kimi askerler mektuplarını eşlerinin fotoğrafları ileştirilmiş olarak alırlar. Çünkü o dönemde erkek fotoğrafçılar karşısında peçelerini açmaları hoş karşılanmayan kadınlar, paşa kızı-asker eşi Naciye Hanım'ın karşısında rahatlıkla yüzlerini ve omuzlarını açıp, saçlarını dökerek poz verirler ona.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde bir stüdyo açıp profesyonel olarak çekimlere başlayan ilk kadın fotoğrafçı Naciye Suman dır. Fotoğraf tarihimizin köşe taşlarından biri olan "Türk Hanımlar Fotoğrafhanesi" Naciye Suman Hanımın açtığı stüdyodur.

Naciye Suman, 23 Nisan 1881'de Üsküp'te dünyaya gelir. Babası, sonradan paşa olacak Binbaşı Salih Bey'dir. 22 yaşına geldiğinde, o zamanlar yüzbaşı olan İsmail Hakkı Bey'le evlenir. Balkan Savaşı'nın sonuna gelindiğinde; Nusret, Fikret ve Nedret isminde üç çocuk dünyaya getirmiş, dördüncüsüne de dokuz aylık hamiledir. Osmanlı İmparatorluğu ise en zayıf dönemlerini yaşamaktadır. Avrupalının gözündeki "hasta adam", Balkan savaşlarında ağır yenilgi alarak yaklaşık 500 sene idaresinde tuttuğu Rumeli'deki toprakları kaybedince, çileli bir dönem başlar. İsmail Hakkı Bey ve karnı burnundaki Naciye Hanım, her şeylerini orada bırakarak Anadolu'ya doğru göç edenler arasına katılır. İsmail Hakkı Bey eşini ve çocuklarını bir asker arkadaşına teslim ederek Viyana'ya sığınır. Naciye Hanım dördüncü çocuğunu Macaristan sınırında, trende doğurur. İstanbul'a geldiklerinde Beşiktaş Yıldız'daki Sait Paşa konağını tutarlar. İsmail Hakkı

Bey ise Viyana'da kaldığı zaman zarfında fotoğrafçılığı öğrenir. Ailesinin yanına dönerken fotoğraf malzemelerini de beraberinde getirerek, konağın çatı katını adeta bir stüdyoya çevirir. Eskiden konaklarda çatı katlarının çamaşırlıktır, burada her yerin camla kaplı olduğunu, çekim esnasında ışığın, camlardaki perdeleri bir sopa yardımıyla çekerek yönlendirildiğini söyleniyor. İsmail Hakkı Bey'in fotoğraf merakı sayesinde, tüm aile fotoğrafçılığı kolayca benimser ve çatı katını keyifle vakit geçirdikleri bir alana dönüştürürler. Fakat İsmail Hakkı Bey, uzun süre İstanbul'da kalamaz. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla, yeniden cepheden cepheye koşacaktır. Bu uzun savaş yılları, ülkenin erkekleri kadar, cephe gerisinde kalan kadınlarının da sırtına ağır yükler koyar. Kadınlar, o güne kadar erkeklerin payına düşen görevleri de üstlenmek durumunda kalırlar.

“Birinci Dünya Savaşı başladı ve kocam cepheye gitti. Üç kızım, bir oğlum, annem, üç evlatlığımız, ninem ve evde bize hizmet eden dört, beş askeri geçindirmek mecburiyetinde idim. Savaş yıllarında, paramız tükendi ve ailemden kalma gümüş bir tepsiyi satmak zorunda kaldım. Ama önemli bir karar almama da sebep oldu. “Ben insan değil miyim, ben hayatımı

Fatma Naciye SUMAN

Fatma Naciye SUMAN- Kızı ve Torunu

Soldan sağa Nusret Suman, ünlü heykeltıraş Naciye Suman, İsmail Hakkı Bey, Fikret Suman, Kucaktaki Nedret Ekşigil

kazanamaz mıyım, çocuklarıma bakamaz mıyım? İlla ki bunları satarak mı yaşayacağız” dedim ve ertesi günü bir fotoğrafhane açmaya karar verdim. Zaten çatı katındaki çamaşırılık, kocamın fotoğraf merakı yüzünden bir stüdyoya dönmüştü. Burası camlı bir bölümdü ve fotoğraf çekimi esnasında kocam, camlardaki perdeleri bir sopa yardımıyla çekerek ışığı yönlendirirdi.

1919 yılının başında, Beşiktaş Yıldızı’da oturduğumuz Sait Paşa konağının önüne “Türk Hanımlar Fotoğrafhanesi - Naciye” yazdırdığım bir tabela asarak çalışmaya başladım. İlk gün 10 kişi geldi. Kadınlar, fotoğrafhanemde çektiardıkları fotoğraflarını, cephede savaşıan eşlerine gönderirlerdi.”
(Naciye Hanım)

Naciye Hanım, 1921’e kadar evinin çatı katında açtığı stüdyosunda çalıştıktan sonra, stüdyosunu Beyazıt’a taşımıştır. Ve aynı yıl Kadınlar Dünyası dergisinde verilen bir haberde, Naciye Hanım’ın fotoğrafhanesi tanıtılmış ve kadınlar tarafından desteklenmesinin önemi vurgulanmıştır.

“Naciye hanım namında bir hemşiremizin hanımlara mahsus bir fotoğrafhane işletmekte olduğunu haber aldık. Bu müteşebbis ve faal hemşiremizi takdir ve teşvik etmek borcumuzdur.”
(“Naciye Hanım”, Kadınlar Dünyası, Havadis-i Dünya bölümü, 8 Kânun-i Sani/ Ocak, 1921, no. 192/2, s.11, aktaran: Serpil Çakır, Osmanlı Kadın Hareketi, İstanbul, 2011, 3. Baskı, s. 386)

Maryam ŞAHİNYAN

Modern Türkiye’nin ilk kadın fotoğrafçısı* olarak bilinen Maryam Şahinyan, 1911’de Sivas’ın en görkemli sivil yapılarından Şahinyan Konağı’nda (Camlı Köşk) doğdu. Dedesi Agop Şahinyan Paşa 1877’de kurulan Meclis-i Mebusan’da Sivas kentini temsil ediyordu. Milletvekili torunu olmanın sınıfsal ayrıcalıklarıyla dünyaya gelen Şahinyan’ın hayatı, küçük bir çocukken tanıklık ettiğı 1915 olaylarının akabinde hayatı değişti.. Sivas’ın en köklü ailelerinden Şahinyanlar, bölgede sahip oldukları sayısız gayrimenkulü geride bırakarak İstanbul’a sığındılar. Harbiye’de mütevazı bir apartman dairesine taşınan aile için Cumhuriyet’in getirdiğı yeni koşullar altında yeni bir süreç başladı. Gençliğinde fotoğrafla ilgilenen baba Mihran Şahinyan, ailenin geçimini sağlayabilmek için 1933’te, Foto Galatasaray’a ortak oldu.

Maryam Şahinyan, 1936 yılında okulu Sainte-Pulchérie’yi bırakmak zorunda kaldı ve fotoğrafçılık yapan babasının stüdyosunda çalışmaya başladı. 1937’den itibaren ailesinin ekonomik yükünü omuzlayarak stüdyoyu tek başına idare etti. Bu durum, dönemin muhafazakâr koşullarında İstanbullu birçok kadın açısından tercih nedeni sayılarak stüdyoya çeşitli avantajlar sağladı. Şahinyan, yarım asırlık meslek hayatında, Galatasaray’daki stüdyosunda 1985’e dek kesintisiz çalıştı. 1996’da hayatını kaybetti ve Şişli Ermeni Mezarlığı’na gömüldü.

Maryam Şahinyan, meslek hayatı boyunca 1942 Varlık Vergisi, 6-7 Eylül 1955 pogromu, 1974 Kıbrıs Savaşı başta olmak üzere, köyden kente göçün en şiddetli yaşandığı yıllara ve sosyolojik değişimlere kamerasıyla tanıklık etti. Geride bıraktığı 200 bin imajlık arşiviyle, bize bütün bir Cumhuriyet tarihinin görsel izdüşümünü sunuyor. Maryam Şahinyan araştırmacısı Tayfun Serttaş’ın editörlüğünde hazırlanan Foto Galatasaray (Aras Yayıncılık, 2016) adlı kitapta ise İstanbul’un yakın dönem klasik fotoğraf stüdyolarından bugüne ulaşabilmiş Foto Galatasa-

ray arşivinden seçilen bine yakın fotoğraf yer alıyor.

Maryam Şahinyan'ın I. Dünya Savaşı'ndan kalma körüklü kamerasından geçenler arasında birkaç on yıl içinde şehrin demografik haritasından silinecek Katolik din görevlileri, Ermeni rahibeler, bar mitsva'ya giren Musevi çocuklar, hatıra fotoğrafı çektiren Rum kızlar, Bolşevik Devrimi'nden kaçıp İstanbul'a sığınan Ruslar, opera sanatçıları, müzisyenler, göçlerle İstanbul'u mesken tutan taşralılar bulunuyor.

Foto Galatasaray'ın tamamı siyah-beyaz negatif ve cam negatiflerden meydana gelen fiziksel arşivi, İstanbul'un yakın dönem klasik fotoğraf stüdyolarından bugüne eksiksiz şekilde ulaşabilmiş en nadir örnekler arasında yer alıyor. 1985'te Maryam Şahinyan'ın stüdyoyu devretmesinin ardından el değiştiren arşiv, Aras Yayıncılık'ın sahibi Yetvart Tomasyan'ın deposuna taşındı. 25 yıllık bekleyişin ardından arşivdeki 200 bine yakın negatif, araştırmacı Tayfun Serttaş'ın oluşturduğu bir ekip tarafından iki yıllık bir sürede tasnif, temizlik, sayısallaştırma, sayısal restorasyon ve kategorizasyon aşamalarından geçerek korunmaya alındı. Fotoğraflar, Tayfun Serttaş tarafından kitaplaştırılmadan önce 2012'de "Açık Arşiv" projesi kapsamında Salt Galata'da sergilenmişti.

Kaynaklar

Fatma Naciye Hanım:

<http://wowturkey.com>

www.istanbulkadinmuzesi.org

Maryam ŞAHİNYAN:

Tayfun Serttaş | Blog,

Aras Yayıncılık,

Vintage Everyday

Fotografato da Daniela - Foto 44 - 2011/12 - 10/11/2016

KAS FOT

The logo features the text "KAS FOT" in a bold, sans-serif font. The letters "KAS" are blue, and "FOT" are green. A green vine with two leaves curves around the letters, starting from the bottom of the "F" and ending near the "S". Above the "S" is a film strip with several frames, some of which are light blue. The entire logo is set against a background of white, fluffy clouds on a light blue sky.

